

Tulossopimus

14.12.2022

VN/15714/2022
VN/15714/2022-TEM-12

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulossopimus 2023-2026

Yleistä

Työ- ja elinkeinoministeriön konsernin (TEM-konserni) perustehtävänä on huolehtia muun muassa Suomen innovaatiotoiminnan ja yritysten toimintaympäristöstä sekä hyödyke- ja energiamarkkinoiden toimivuudesta. TEM-konserni rakentaa kasvua ja uudistumista tukevaa, kansainvälisessä kilpailussa menestyvää työ- ja elinkeinoelämän toimintaympäristöä. Tavoitteena on vahva työllisyys, tuottavuus ja kasvu sekä näistä seuraava hyvinvointi.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) tehtävä osana TEM-konsernia on turvallisuuden ja luotettavuuden valvontaan ja edistämiseen. Tukes toimii yhteiskunnan ja valtiontalouden kannalta merkittävillä toimialoilla kuten kemian ala, kaivostoiminta, sähköala ja kuluttajakaupan ala.

Tehokkaalla lainsäädännön toimeenpanolla ja valvonnalla luodaan edellytykset tasapuolisille kilpailuolosuhteille ja tuotteiden vapaalle liikkuvuudelle, varmistetaan terveys- ja ympäristöriskien hallintaa, suojellaan omaisuutta sekä estetään mahdollisuus hankkia määräysten vastaisella toiminnalla ansiotonta kilpailuetua. Tukesilla on keskeinen rooli yritysten laatu- ja ympäristöpolitiikassa, tuotteiden markkinaluvonnassa, lupaviranomaisena, EU:n kemikaalien riskinhallinnassa sekä Suomen teollisuuslaitosten ja kuluttajapalveluiden turvallisuuden valvonnassa. Tasapuolinen kohtelu, lupahakemusten oikea-aikainen käsittely ja valvonta parantavat Suomen asemaa houkuttelevana ja luotettavana investointikohteena.

FINAS-akkreditointipalvelu kansallisena akkreditointielimenä tarjoaa kansainväliset kriteerit täyttävät akkreditointipalvelut. FINAS:n toteuttamien vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten pätevyyden arviointien ja toteutusten kysynnän odotetaan pysyvän entisellä tasolla tai kasvavan. Akkreditoinnin piiriin on tulossa myös uusia toimialueita ja alakohtaisia akkreditointiohjelmia. Esimerkkinä on biopankkitoiminnan akkreditointi.

1. Toiminta-ajatus ja arvot

Teemme Suomesta turvallisemman elää ja toimia.

Yhdessä ammattitaidolla – rohkeasti kokeillen ja innovatiivisesti uudistaen.

2. Visio

Tiedolla turvallisuutta – vastuullisemmat yritykset ja kuluttajat.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

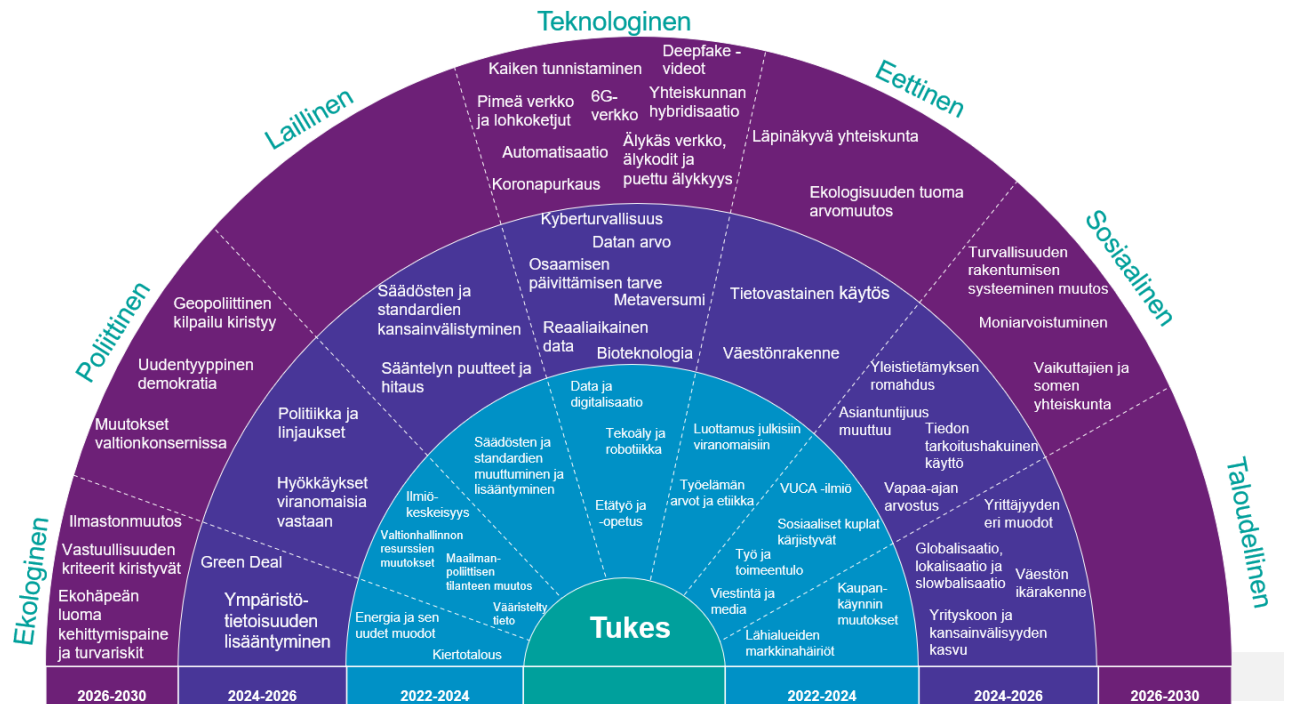
Faksi
Fax
Fax

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

3. Toimintaympäristön muutokset

Kuva 1. Tukesin tulevaisuuskartta, joka tehtiin keväällä 2022 osana strategian päivittämisprosessia.

Laajat maailman- ja Euroopan laajuiset muutokset heijastuvat yhä nopeammin ja voimakkaammin Tukesin toimintaan ja valvontakenttään esimerkiksi kaupankäyntiin, palvelutarjontaan sekä teollisuuteen. Teknologian kehittyminen, erityisesti digitalisaation eteneminen ja energia-alan murros, yritysten liiketoimintamallien ja kaupankäynnin tapojen muutokset muuttavat turvallisuusriskejä. Verkkokaupan kasvu jatkuu edelleen, kotimaisten verkkokauppojen suosion lisääntyessä nopeammin. Uudet säädökset muuttavat valvontakenttää ja -menettelyitä. Tarve valvonnan digitalisoinnille niin modernin asiakaspalvelun kuin valvonnan tehokkuuden näkökulmasta kasvaa. Tukes seuraa ja arvioi toimintaympäristön muutoksia ja niiden turvallisuusmerkitystä aktiivisesti, jotta uudet turvallisuusriskit tunnistetaan ja osataan ottaa huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Ilmastonmuutos ja luonnonvarojen kysynnän kasvu näkyvät Tukesin toimialueilla esimerkiksi kasvavina hakemuskäärinä, uusien riskien ennakointi- ja selvitystarpeina, maankäyttöön ja ympäristöön liittyvien erilaisten intressien yhteensovittamisena sekä uusina toimijoina ja lisääntyneenä neuvonnan tarpeena. Tukes tekee myös työtä palvelujen tuottamisen ja oman toiminnan ilmasto-vaikutusten pienentämiseksi.

Toimintaympäristön muutokset luovat myös mahdollisuuksia, esimerkiksi automaatio ja digitalisaation kehitys mahdollistavat myös viranomaistoiminnan vaikuttavuuden ja asiakaslähtöisyyden edistämisen. Myös viranomaisten välisen yhteistyön merkitys korostuu. Yhteiskunnan toimintatapojen muuttuessa viranomaisten tulee voida tuottaa palvelut moderneilla tavoilla ja kohde-ryhmät ymmärtäen.

Venäjän vuoden 2022 helmikuussa alkanut hyökkäys Ukrainaan on lisännyt yhteiskunnan toivuuteen ja talouteen kohdistuvia haasteita ja epävarmuutta. Energian, ruoan ja materiaalien saataavuuden ongelmat vaikuttavat teollisuuteen, kaupankäyntiin, maatalouteen ja kuluttajiin. Tukesin toimialalla muutokset näkyvät erityisesti energiantuotantoa koskevinä muutoshankkeina sekä

kasvaneena luvituksen ja neuvonnan tarpeena. Materiaali- ja komponenttipuutteet voivat vaikeuttaa laitteiden ja laitteistojen huoltoa ja kunnossapitoa.

Vastuullisuuden merkityksen korostuminen tarkoittaa Tukesin toiminnassa mm. ennakoivaa viestintää riskeistä ja turvallisuusvelvoitteista, jotta yritykset osaavat ennakoida riskit ja huomioida säädosvelvoitteet osana yritysten vastuullisuutta ja kestävästä kehitystä. Tukesin vastuullisuusraportointityössä on tunnistettu viraston rooli kuudella kestävästä kehityksen strategian tavoitealueella, joilla on valittu toimenpiteitä seitsemälle alatavoitteelle (kuva 2).

Kuva 2: Tukesin kestävästä kehityksen tavoitteet

Investointien odotetaan vielä kasvavan erityisesti biokaasutuotannossa, kemianteollisuudessa ja kaivosalalla, mikä näkyy lupahakemusten määrän kasvuna. Tukesin toiminnan kehittämisessä otetaan erityisesti huomioon bio- ja kiertotalous, energiamurros sekä digitalisaation aiheuttamat muutokset yritysten liiketoimintamalleihin, kaupankäyntitapoihin ja palvelujen tuottamiseen. Muun muassa kemikaaliturvallisuus- sekä maakaasu- ja biokaasusäädöksiin kohdistuu merkittäviä muutostarpeita uusien teknologioiden, digitalisaation sekä EU:n ja kansallisten vihreää teknologiaa edistävien strategioiden vuoksi.

Akkujen arvoketjuun liittyvien riskien ennakointi on Tukesille merkittävä painopiste, sillä turvallisuuden kannalta kriittisimmät vaiheet edellyttävät myös Tukesin lupaa. Sujuva lupa- ja valvontatyö mahdollistaa akkuteollisuuden onnistunutta kasvua. Turvallisuusviestinnällä Tukes edistää akkujen turvallista käyttöä, kierrätystä ja hävittämistä kotitalouksissa ja teollisuudessa.

Säätelyn määrä kasvaa EU:ssa ja kansallisesti, mistä seuraa lisääntyviä yhteensovittamistarpeita substanssisäädösten kanssa. Tukesin viranomaisohjaustehtävien kannalta on lisäksi huomioitava kansallisten hallintorakenteiden muutokset, kuten esimerkiksi 1.1.2023 voimaan tuleva

pelastustoimen hallintouudistus. Tukes jatkaa tiivistä yhteistyötä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa viranomaistyön vaikuttavuuden lisäämiseksi.

4. Strategiset valinnat

Tukesin strategiset valinnat on kiteytetty viiteen pääteemaan:

1) Käytämme tietoa vaikuttavuuden kasvattamiseen

Uuden strategiansa myötä Tukes tavoittelee toiminnassaan laajaa muutosta, jossa tiedon rooli vaikuttavuuden kasvattamisessa vahvistuu huomattavasti.

Tukesissa luodaan valmiudet tiedon monipuoliseen hyödyntämiseen mm. tietojärjestelmäkehityksessä sekä osaamista kehittämällä. Tukes tekee tietojen hyödyntämiseksi yhteistyötä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa ja edistää tiedonvaihtoa rajoittavien tekijöiden poistamista. Tukes tuottaa ja käyttää tietoa laaja-alaisesti päätöksentekoon sekä valvonnan ja viestinnän suunnittamiseen.

Tukes edistää ennakointikyvykkyyttään sekä ennakkoinnin ja ennakoivan tiedon hyödyntämisen integrointia osaksi johtamista, valmistelua ja päätöksentekoa.

Yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa edistetään tiedon vaikuttavuuden kasvattamiseksi.

Tukes tuottaa ja julkaisee toimialueiden tilannetta ja haasteita kuvaavaa tietoa päätöksentekijöille, elinkeinoelämälle ja kansalaisille.

2) Edistämme vastuullista toimintaa

Tukes tavoittelee aktiivisesti turvallisempaa, vastuullisempaa ja vakaampaa yhteiskuntaa ja ympäristöä. Tukes pyrkii vahvistamaan yhteiskunnan ja oman toimintansa häiriönkestävyyttä ja mukautumiskykyä. Tukes edistää asiakkaidensa vastuullista toimintaa neuvonnalla, ohjauksella ja vuorovaikutteisella viestinnällä. Tukes edistää riskiperusteisella valvonta- ja muulla toiminnalla turvallisuutta ja vaatimustenmukaisuutta sekä tasapuolisia kilpailuolosuhteita. Markkinavalvonnassa Tukes ottaa huomioon kansallisen markkinavalvontastrategian linjaukset.

Tukes painottaa toiminnassaan ilmiölähtöisyyttä. Keskeisiä teemoja ovat verkkokauppa, energiamurros, vihreä siirtyminen, kiertotalous, tarkastusjärjestelmän toimivuus ja uudet teknologiat.

Tukes suunnittelee toimintaansa YK:n kestävän kehityksen tavoitteet huomioon ottaen ja raportoi vuosittain toimintansa vastuullisuudesta.

3) Olemme asiakaslähtöisiä

Tukes vahvistaa toimintansa asiakas- ja ihmislähtöisyyttä. Tukes panostaa hyvään asiakaskokemukseen, viestintään ja selkeään kieleen. Tukes pyrkii entistä parempaan asiakasymmärrykseen ja kehittää yhdessä asiakkaiden kanssa Tukesin toimintoja ja palveluita. Tukes toimii aloitteellisesti ja aktiivisesti erilaisten intressien yhteensovittamiseksi sekä avoimen viestinnän edistämiseksi.

Tukes huolehtii lupahakemusten joutuisasta käsittelystä ja seuraa lupahakemusten käsittelyaikoja. Erityisesti kaivoslain mukaiset ennen 1.1.2020 jätetyt lupahakemukset Tukes käsittelee mahdollisimman pian. Lupahakemukset käsitellään vireilletulojärjestyksessä, ellei siitä poikkeamiselle ole erittäin tärkeää syytä. Poikkeamisen syyt on kirjattava.

Tukes kehittää yhteistyössä asiakkaiden, sidosryhmien ja muiden viranomaisten kanssa osaamista, ohjeita, toimintatapoja ja tietojärjestelmiä asiakkaiden neuvomiseksi ja sujuvan palvelun, mm. investointihankkeiden luvituksen, varmistamiseksi.

4) Toimimme valmentavasti

Tukes lisää valmentavaa viranomaistoimintaa. Tukes edistää valmentavalla otteella lainsäädännön ymmärtämistä ja noudattamista ja vahvistaa toimintatavoillaan asiakkaiden kokemusta oikeudenmukaisuudesta ja tasapuolisuudesta.

Tukes kehittää, kouluttaa ja ottaa käyttöön valmentavan viranomaistyön periaatteita ja valmentavan otteen toimintamalleja yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

5) Teemme yhdessä ja ammattitaitoisesti

Tukesin tavoitteena on lisätä organisaation yhtenäisyyttä. Tukes edistää avointa, luovaa ja reilua työilmapiiriä, jossa jokainen kokee tekevänsä merkityksellistä ja vaikuttavaa työtä. Tukesissa kannustetaan onnistumaan ja huolehditaan työyhteisöstä. Erityistä huomiota kiinnitetään ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Tukesissa lisätään ilmiöpohjaista johtamista kasvattamaan toiminnan yhtenäisyyttä ja vaikuttavuutta sekä toimitaan enenevästi tiimiohjautuvasti. Tukesissa vahvistetaan Töissä Suomelle -ajattelutapaa ja yhteistä toimintakulttuuria.

Toiminnan vaikuttavuuden ja paremman asiakaspalvelun edistämiseksi vahvistetaan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Asiakkaiden kokonaispalvelun edistämiseksi haetaan kumppaneita. (esim. IT-järjestelmät, osallistava valmistelu).

Tukes seuraa hybridityön vaikutuksia työhyvinvointiin, kehittää työskentelytapoja ja valmistautuu valtion toimitilastrategian toimeenpanoon.

Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden ja työelämän monimuotoisuuden edistämiseksi Tukes hyödyntää eOppivan monimuotoisuus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutuksia.

Yhteisen kansallisen julkisten hankintojen strategian mukaisesti Tukes kehittää hankintataitojaan ja ottaa käyttöön Valtiokonttorin kehittämän itsearviointityökalun.

Tukes kehittää riskikartoitusta ja riskienhallintatoimia jatkuvasti.

II. TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2023 – 2026

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

SV1: Käytämme tietoa vaikuttavuuden kasvattamiseen	2021 Toteuma	2022 Tavoite	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Indikaattori:						
- Tukes suuntaa toimintaansa riskiperusteisesti (asiakas -ja sidosryhmäkysely, asteikko 1-5)*	3,8	kasvaa	3,8	3,8	>3,8	>3,8

* asiakas- ja sidosryhmäkyselyt toteutetaan vuorovuosin, vuonna 2023 tehdään asiakaskysely

SV2 Edistämme vastuullista toimintaa	2021 Toteuma	2022 Tavoite	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Indikaattorit:						
- Tunnen tuotteeni -oppimisympäristön käyntimäärä (Tunnen tuotteeni -järjestelmä; kpl)	-	toteuma 200 / kk (23.9.2022)	5000/v	>5000/v	>5000/v	>5000/v
- Kuluttajapalveluiden turvallisuuden tavoitteellisuus, seuranta ja kehittäminen (Tukesin Marek-rekisteri; asteikko 1–5)	3,8	4	4	4	4	4
- Hyväksyttävän riskienhallintatason omaavien kemikaali- ja räjähdetuotantolaitosten osuus valvontakohteista * (Tukesin Kemu-rekisteri; %)	>65	>65	>65	>65	>65	>65
- Yrityksen itsearvio tehdyistä turvallisuutta edistävästä muutoksista (TAE 2023) (Asiakaskysely**; %)	69	N/A	>71	Kasvaa	Kasvaa	Kasvaa
- Kansalaiset luottavat teollisuusyritysten ja kaivosten turvalliseen toimintaan (Kysely; asteikko 1-5)	3,6 (vuodelta 2020)	> 3,8	> 3,5	> 3,5	> 3,5	>3,5
- Turvallisuus on yksi kuluttajien kriteeri tuotteen tai palvelun valinnassa (Kysely; asteikko 0–100 %)	40 % (vuodelta 2020)	Kasvaa	>40%	>40%	>40%	>40%
- Akkreditointipalvelut ovat kansainvälisesti hyväksyttäviä ja edesauttavat elinkeinoelämän kilpailukykyä - FINAS pysyy kansainvälisissä MLA-sopimuksissa*** (EA:n MLA sopimus)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
- Luottamus ja maine -indeksi (Luottamus- ja maine -kysely; asteikko 1-5)	3,8	3,7	>3,7	>3,7	>3,7	>3,7

* Indikaattori kuvaa kemikaalien ja räjähteiden riskinhallintaa kohteessa. Luku perustuu laajamittaisten kemikaalikohteiden, joissa voi tapahtua suuronnettomuus tai muu vakava onnettomuus, tarkastushavaintojen muuttamiseen numeeriseen muotoon. Luvussa on mukana niiden kohteiden osuus, joiden vakavia onnettomuuksia koskeva riskinhallinta täyttää säädösten vaatimukset.

** Asiakas- ja sidosryhmäkyselyt toteutetaan vuorovuosin, vuonna 2023 tehdään asiakaskysely

*** European Co-operation for Accreditation (EA), Multilateral agreement (MLA); monenkeskinen tunnustamissopimus (EA MLA)

Toiminnallinen tuloksellisuus

SV3: Olemme asiakaslähtöisiä	2021 Toteuma	2022 Tavoite	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Indikaattorit:						
- Asiakastyytyväisyys (TAE 2023) (Asiakaskysely*; asteikko 1-5)	4,0	> 4	> 4	> 4	> 4	> 4
- Sähköisten palveluiden toimivuus, (asiakaskysely*, asteikko 1-5)	3,8	>4	>4	>4	>4	>4

*Asiakas- ja sidosryhmäkyselyt toteutetaan vuorovuosin, asiakaskysely vuosina 2021 ja 2023

SV4: Toimimme valmentavasti	2021 Toteuma	2022 Tavoite	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Indikaattori:						
- Valmentavan viranomaistyön käytäntöjä kehitetään, koulutetaan ja otetaan käyttöön			kyllä			

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

SV5: Teemme yhdessä ja ammattitaitoisesti	2021 Toteuma	2022 Tavoite	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Indikaattori:						
- Rohkea toiminnan uudistaminen (Asiakas- ja sidosryhmäkysely**, asteikko 1-5)	3,5	3,4 (toteuma)	>3,5	>3,5	>3,5	>3,5
- Innovaatiokykyindeksi (VMBaro; asteikko 1-5)	3,9	>4	>4	>4	>4	>4
- Johtajuusindeksi (VMBaro; asteikko 1-5)	3,6	>3,5	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6
Indikaattori:						
- Kokonaistyytyväisyys (VMBaro; asteikko 1-5)	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8

*Tavoite tukee valtion HR-johtamisen strategista teemaa ”osaamisen kehittäminen ja uudistaminen”.

**Asiakas- ja sidosryhmäkyselyt toteutetaan vuorovuosin

Määrärahat: (1000 euroa)	2021 Toteuma	2022 Tavoite	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Tukesin toimintamenomomentti 32.01.08	21 706	22 655	22 880	22783	22283	22283
<u>Erikseen sovittavat tavoitteet ja rahoitus</u>						
- YM:n pääluokka: rakennustuotteet sekä tuotteiden ekologinen suunnittelu ja energiamerkinnät	1 771	1 411	1 251	1 251	1 251	1 251
- LVM:n pääluokka: vaarallisten aineiden kuljetus	130	130	130	130	130	130

Voimassaolo ja seuranta

Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitteet asetetaan alustavina. Tulostavoiteasiakirja päivitetään rullaavasti vuosittain. Erityisesti hallituskauden vaihtuessa tavoitteet päivitetään kattavasti.

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa. Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tehdään kaksi kertaa vuodessa, tilinpäätöstietojen osalta viimeistään viikon kuluttua tilinpäätöksen hyväksymisestä ja puolivuotistietojen osalta 31.8. mennessä, minkä jälkeen ne käydään läpi syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä, Tulossopimus ja tilinpäätös julkaistaan myös Tutkihallintoa.fi –palvelussa Valtiokonttorin määräyksen mukaisesti <http://www.valtiokonttori.fi/maaraykset-ja-ohjeet>.

Lisäksi tulosopimuksen toteutumista seurataan tulosohjausyhteyshenkilöiden tapaamisissa vähintään neljännesvuosittain sekä jatkuvalla seurannalla toiminnan tehokkuutta ja tulokellisuutta koskevalla seurantajärjestelmällä ja tarvittaessa täydentävillä tietopyynnöillä.

Toimeenpanosuunnitelmassa esitetään ne merkittävimmät toimenpiteet, joihin Tukes ryhtyy tulostavoitteiden saavuttamiseksi. Suunnitelma päivitetään vuosittain.

Allekirjoitukset

Antti Neimala
Ylijohtaja
Työ- ja elinkeinoministeriö

Kimmo Peltonen
Pääjohtaja
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Mikko Holm
Hallitusneuvos
Työ- ja elinkeinoministeriö

Annika Kutilainen
Johtaja
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Liitteet Tukesin toimeenpanosuunnitelma vuosille 2023–2026

Jakelu

Tiedoksi

VN/15714/2022-TEM-12

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

